

**Academicianul Ion DRUȚĂ  
la 85 de ani**



(n. la 3 septembrie 1928 în s. Horodiște, jud. Soroca)

**Prozator, dramaturg, publicist.**

**Membru titular al Academiei de Științe a  
Moldovei (1992), membru de onoare al Aca-  
demiei Române (1992).**

Ilustrul scriitor Ion Druță s-a născut la 3 septembrie 1928, în satul Horodiște, județul Soroca, pe care îl evocă cu deosebită căldură și emotivitate în narațiunea cu caracter autobiografic *Horodiștea* (1975), precum și în mai multe nuvele, schițe și însemnări publicistice. Tatăl său a fost zugrav de biserici, „plin de demnitate, arțăgos și încâpățânat”, iar mama avea o descendență genealogică ucraineană, fiind „de o bunătate creștinească”.

A urmat cursurile de tractoriști (1945), apoi școala silvicolă (1946); după satisfacerea serviciului militar a urmat Cursurile literare superioare pe lângă Institutul de Literatură „Maxim Gorki” din Moscova (1957). A fost secretar al sovietului sătesc (primărie) Ghica Vodă (un timp denumirea satului a fost Miciurino) în perioada grea de după război.

„ S-a stabilit, în 1969, la Moscova, în urma unor împrejurări nefavorabile și datorită căsătoriei cu o moscovită, scriind în limbile română și rusă și sfidând criticile oficiale de la Chișinău. Epoca confruntării „piept la piept” cu I. I. Bodiul, primul secretar al CC al PCM și cu oficialitățile care erau responsabile de problemele ideologice este descrisă într-o narațiune memorialistică intitulată *Îngerul de pază*, difuzată prin Internet și parțial publicată în revista „Săptămîna”, unde au apărut mai multe articole publicistice, fragmente din prozele sale, alocuțiuni ținute cu anumite ocazii. Sunt relatate, cu lux de amănunte, într-o reconstituire documentară detaliată, cu expunerea tuturor reacțiilor oficiale și antireacțiilor intelectualității de creație și a unor in-

stituții de cultură, revistelor literare și a unor organe de partid, precum oficiosul „Pravda”, săptămânalul de mare prestigiu „Literaturnaia Gazeta” și altele, toate situațiile de conflict, încercările de interzicere a unor spectacole și a unor ediții, a unor intervenții în public. Sunt scene dramatice, care au demonstrat un puternic spirit de rezistență, un curaj civic inegalabil și un adevărat martiriu intelectual.

În pofida acestor acțiuni de „punere la punct” ideologică, de interdicție, de cenzurare și marginalizare, a cunoscut o carieră strălucită de prozator și dramaturg, cu cărți traduse în mai multe limbi și piese jucate în teatrele din fosta URSS și din alte țări. I s-a conferit în câteva rânduri Premiul de Stat al RSSM, i s-a acordat titlul de Scriitor al Poporului și înalte distincții de stat.

Este autorul unor vaste pânze epice, cu caracter epeic și lirico-dramatic, dintre care menționăm: *Frunze de dor* (1957, cu multe ediții ulterioare); *Povara bunătății noastre* (1961-1967; 1985), apărute și în colecția *Biblioteca pentru toți* a Editurii Minerva din București, inclusiv în mai multe limbi străine; *Biserica Albă* (1975-1981, 1984-1986), culegeri de nuvele și piese de teatru în care a surprins nu numai aspecte ale realităților basarabene (*Ultima lună de toamnă*, *Clopotnița* ș.a.), ci și scene din viața lui L. Tolstoi și Maria Cantemir.

Meritul indiscutabil al lui Ion Druță este acela de a fi pledat pentru valorile noastre spirituale și morale, pentru reabilitarea sacrului și eticului.

Formula lui este cea lirico-simbolică, crengiană-sadoveniană, impunând un deosebit dar de povestitor. Este o figură emblematică în cadrul proceselor Renașterii naționale din anii '80-'90 ai secolului al XX-lea, când s-a implicat activ în lupta pentru limbă, pentru valorile democrației, pentru valorile noastre creștine, deținând și calitatea de deputat al poporului în Parlamentul URSS, fiind, totodată, lider al intelectualității de creație.

Personalitatea de excepție a lui Ion Druță este prezentă în mai multe monografii, numeroase studii și articole, în special în culegerea antologică din colecția „Academica”, omagiul comunității academice pentru tot ce a creat și realizat.

*Academician Gheorghe Duca*